

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Új főispán.

Szék Józsefet, Fogaraszármegye főjegyzőjét, Ő felsége a király Fogaraszármegye főispánjává nevezte ki!

Rövid, néhány szó ez csupán, de mennyi ujat, szépet és jót jelent nekünk fogarasiaknak, akik annyi sok év, oly hosszú idő óta várva-vártuk reményeink teljesülését. Az egész országban megváltozott a politikai élet és felfogás az új éra alatt, csak mi, fogarasiak huzzuk az igát. Igaz, hogy a nyög olyan megszokottá vált rajtunk, hogy már-már belenyugodtunk és nem is igen jajgatunk, de amikor szemeink előtt a többi beteg vármegyék sorba meggyógyultak, ez felébresztett bennünket a lethargiából és másfél éve a fogarasi magyarság egyebet sem tett, mint folyton dolgozott, hogy Bauszner Guidót elmozdítva a főispáni székből, Szék Józsefet ültesse oda, ő tőle remélve a megújodást.

Soha sem az ember, mindig az elv ellen és mellett küzdöttünk. Másfél év óta szakadatlanul harcoltunk — nem Bauszner személye, hanem az általa képviselt elvek és eszmék ellen és dolgoztunk kitartóan és álhatatosan a sok különböző vélemény ellenére is a Szék József által képviselt új eszmék, elvek mellett.

Most tehát, amidőn Bauszner Guidó immár tizenhat év után eltávozik az alatta régóta ingadozó főispáni székből, nem célunk őt bántani, már csak az öreg kor iránti tekintetből sem. Ha sokszor kiméletlenek voltunk vele szemben, azt egyesegyedül csökönnyös, szívós ragaszkodásának köszönheti. Elvégre jól tudjuk mi, hogy a hatalomról lemondani nagyon nehéz, azt is belátjuk, hogy egy szerény kis vidéki lapocska akciójára egy hatalmas főispán nem igen ad semmit, — de viszont Bausznernek is be kellett volna még idejekorán látnia, hogy amint a kis madár által ledobott hódarabból falvakat pusztító hólavina támad mire a völgybe ér, — úgy a 16 éven át ellene felgyülemlett sok keserűség kitört és ha másfél év után is, de mégis csak elemi erővel pusztítja el okozóját.

Bucsuzzunk tehát a lefolyt harc keserűsége nélkül és kiáltsuk Fogaraszármegye egész magyarsága nevében: „a király meghalt! Éljen a király!”

Az új főispánt ismerjük. Törhetetlen magyarsága biztosíték nekünk arra, hogy a nemzetiségek jogos és méltányos kívánalmait tekintetbe véve, minden erejével és enerziájával a magyar államesszme megerősödése, a magyarság terjesztése és jóléte lesz irányadó cselekedeteinél. A megyei közigazgatásban való alapos és a legaprólékosabbtól a legkomplikáltabbig menő tudása pedig a rend és pontosság felől biztosítanak. Finom, művelt és nyájas modora pedig hozzáférhetővé teszi őt a legszerényebb embernek is. Minden tekintetben garancia tehát az új főispán személye nekünk és épen ezért örülnünk kell, hogy kívánásunk teljesült és Szék József, a mi jelöltünk lett a főispán. És most, a befejezett harc és kivívott győzelem után álljunk meg egy szóra.

Akik itt élünk Magyarországon, legyünk bármilyen anyanyelvűek, egy haza fiai vagyunk. Magyarország a hazánk és itt kell élnünk, halnunk. Ez a föld adja nekünk a mindennapi kenyeret, hideg ellen, meleg ellen a fedelet, szeressük hát és cselekedjünk úgy, amint a haza érdeke kívánja. Ezer év óta Magyarország ez és az is marad mindörökké, hiába erősködik bárki ez ellen.

Ha tehát jó a magyarországi puha kenyér, ha ez az ország minden más országoktól eltérően egyformán védi magyar és más nyelvű fiait, sőt amazoknak külön jogokat és nemzetiségi engedményeket tesz, holott ez egyetlen más országban sincs — becsüljük is meg a hazát és ne törjünk ellene. Itt élünk együtt, éljünk békeességben és ne az egymás elleni ádáz harcban emésszük fel erőnket, hanem városunk és megyénk előrehaladása, felvirágoztatása és boldogulása legyen célunk. Ismerjük el, hogy itt is van erő, ott is és nem gondolnánk minden okos ember, hogy ahelyett, hogy a két erőt folyton az egymás elleni harcban meritjük ki, — a közös érdekek és ügyek föllendítésére használnók.

A király meghalt, éljen a király! Bauszner nyugalomba, jól megérdemelt nyugalomba vonult és vele együtt a régi rendszer is letűnt. Az új főispánnal új, az igazság és hazafiság jegyében született éra kezdődik, használjuk hát erőnket okosan és egyetértve, hogy ered-

ményként az általános jólétet és boldogulást érhessek el.

A béke és egyetértés jellegéje alatt üdvözljük Szék Józsefet a főispáni székből. Üdvözljük, mert ismerjük őt és bizalmunk benne teljes. A karakter és a jellem fővonása ő neki és hozzáadva még gyakorlati tudását és hazafiságát, nyugodt lélekkel nézhetünk a jövő elé.

Isten hozta őt Fogaraszármegye élére! Hasson, alkosson, gyarapítson itt és Fogaras fényre derül.

Halmy Gyula.

A világ nyelve.

Fogaras, 1907. augusztus 10.

Aki a dalt, virágot, meg a gyermeket szereti, annak rossz lelke, szíve nem lehet. Azt hisszük, mi is azoknak a kategóriájába tartozunk, akik megértjük a világ nyelvét: a dalt és a zenét. Mert

„Mi zengi túl a bérceket?
Mi éli túl az éveket?”

— — — — —
A dal! a dal! a dal!”

Hogy mi is lelkesedünk a szívek gyöngyvirágáért, a virágok harmatcseppjeiért: a dalért, az bizonyos. . . Igazolja az, hogy városunk kebelében, különösen az aranyfiatalok köréből dalegylet alakult, amely hivatásának tartja az édes magyar dalt ápolni, nevelni, hogy harsogjon túl a havasok bércein a fonséges dal, hogy hódítsa meg a rideg, elfásult szíveket.

Megalakult a dalegylet szép és dicsőrendő dolog ez, csak az a kár, hogy a tagok távolléte miatt a szünetidő alatt kénytelen volt hivatását egyidőre befejezni, a tagok legtöbbszörének visszaérkezéseig.

Pedig a dal, a zene, olyan művészet épen mint a versírás, ha folyton nem gyakorolja az ember hát kiköppen belőle s óriási idő kell ahhoz, míg újra visszatérhet a svungba, a régi kerékvágásba.

Mi is voltunk dalárdisták Miskolcon, Losoncon, Jászberényben, de még a vakációban is össze jöttünk gyakorolni magunkat. S ha 50 éneklő tag közül mondjuk 8—10 hiányzott, nem volt ott a szünetidőben, azért nem hagytuk abba a dal kultiválását, mert könnyebb azt hisszük 50-ből 10, vagy 14-nek utána pótolni a dalok tanulását, mintha az egész khórus szünetel.

Ez való, igaz! Ezt határozottan állíthatjuk, mert egy jó karmester a legkisebb árnyalatokra is ügyel a zenében, ezt mi állíthatjuk, akik Papp Dezső, Lányi Ernő, Kovárcz Emil (volt orsz. alkarnagy) vezetése alatt szívtuk magunkba az édes hazai dalt, sőt pardon még az anyatejjel, lóvén testestől-lelkestől csak magyarok!

Ezért van az, hogy a miskolci dalegylet olyan nagy rekordokat tud elérni.

Kár, végtelen kár, hogy a mi dalosaink szünetelnek július hó közepe óta s bizony 3—4 hónap alatt nagyon sokat lehet felejteni.

De előidézi ezt az a rémséges indolencia is, mellyel a magyarság az új dalegyletet honorálta első föllépése alkalmából. Ugy, hogy szegények a tiszta jövedelemből alig tudták karmesterüket dotálni. Ilyen körülmények között azután ne csodáljuk, ha Fogarason a magyar dal egy halvaszületett gyermek, mert fájdalom! pártfogói nincsenek.

Nem valami nagy pártfogásnak örvend ám a zene sem. Pedig Rusz János zenekarára elmondhatjuk, hogy páratlan a maga nemében. Ruszéknek mindegy magyar, német, román nóta, stb. . . mindeniket érzéssel és precizitással adják elő s mi fő fejelem ezett, stramm zenekar.

Az édes-bus dalokban, melyek szárnyat öltve a „Mexikó“ kertjéből, vagy a „Mercur“ kávémérésből kirepülnek az esteli órákban elragadtatva gyönyörködünk s felhívjuk Fogaras város intelligenciáját, hogy a világ nyelvét: a dalt és a zenét, melyet mindenki nemzeti ségi különbség nélkül ért, érez és élvez, pártfogoljuk, mert:

„Dalban él a szív világa,
Dal a szívnek gyöngyvirága!“

H—y Gy—a.

A közös konyha.

Megirtuk mi is annak idején, hogy Nagybecskerek városának számos tisztviselője közös konyhát alakított. Ország-szerte nagy érdeklődéssel néztek az új intézmény működése elé s most már mintegy három havi fennállás után elmondhatjuk, hogy az intézmény fényesen bevált

Igaz ugyan, hogy az első hónap zárszámadása csekély összegű deficitet tüntetett fel, de ez a kezdet nehézségeinek tudható be. Különben a bajon könnyen segítettek: néhány koronával feljebb emelték a díjakat. Még így is olcsó a részvétel, mivel a társaság nem dolgozik haszonra és az ételek nagyban való előállítására aránylag sokkal kevesebb kiadást igényel, mint a magánháztartások sok apró költsége.

Természetes, hogy azok, akik már eleve bizalmatlanok voltak az új intézmény iránt — és ilyenek sokan vannak — a dificcittel végződött hónap után, örvendtek, hogy aggodalmaik jogosultak voltak, a közös konyha a bukás szélén áll. Ezek a híresztelések a lapokat is bejárták, úgy, hogy a társaság elnöke: Nagy Dezső dr. alig győzte cáfolni a téves közleményeket.

A társaság meghívására a „Budapesti Hírlap“ elküldte Nagybecskerekre egy szakértő hölgymunkatársát, aki valóságos lelkesedéssel számolt be az új intézményről. El van ragadtatva a közös konyha előnyeitől és mintaszerű kezelésétől. A társaság összes tagjai meg vannak elégedve a közös konyha működésével, sőt áldásnak tartják az új intézményt.

A közös konyha „ellenzéke“ azt hozza föl vádként, hogy a családi tüzhely hiánya a családi kötelék meglazulására fog vezetni. Ez a vád nem állja meg helyét. Az igaz, hogy a családi tüzhelyhez évszázados tradíciók fűződnek és a családi élet szimbolumaként

szerepel, de hát hiába, a világ halad, a szimbolumok, tradíciók előbb-utóbb a lomtárba kerülnek. Hová jutnánk, ha mindent úgy akarnánk tenni, ahogy apáink tették. A mai nehéz viszonyok között a praktikusság a modern ember jelszava s ez előbbvaló a legszebb tradícióknál is.

Meg aztán nem is igaz, hogy a közös konyha a családi élet meglazulására vezetne. A becskerei példa éppen az ellenkezőt bizonyítja. A családanyának nem kell az örökös étrenden, bevásárláson, főzésen gondolkodnia, épen ezért minden idejét családjának szentelheti. Gyermekével többet törődhet és még egyéb, szükséges dolgokkal is foglalkozhatik, segíthet a családfőnek, sőt ott, ahol szükség vagy tehetség van rá, hozzájárulhat a keresetnek is. Amely asszony nem szeret otthon, folyton a családon kívül keres szórakozást, az megteszi azt most is, a közös konyha nélkül.

De ezenkívül megoldja a már-már elviselhetetlen cselédmizériát is. Nem kell az asszonynak a forró nyári napokban valóságos tortura számba menő főzést végezni, de nem kell a házicsapást, a szakácsnét sem tartani, akinek fizetése, tartása sok pénzbe és még több mérgeződésbe kerül. A cselédmizéria, illetően megoldása a legcélszerűbb, úgy is ez egyik legnagyobb megfajtatlan kérdésünk.

Meg aztán nincsen szükség konyhára sem, ezzel vagy egy szobát nyerünk, vagy olcsóbb lakást.

Temesváron is utánózni akarják a becskerei példát, egy bizottság most

T Á R C A

A kakaslábon forgó vár.

— Elbeszélés. —

Irta: Halmy Gyula.

Az öreg Magyar Mihály, a méltóságos felső- és alsó-eszterági Eszterág László gróf szegény pusztai tanítója miután a szerencsésen sikerült évről vizsga napján megívá az uradalomtól ez alkalommal neki kijáró két pint bort: föllállt, nagyot ütött öklével az asztalra; azután megtántorodott és a milyen hosszú csak volt úgy terült el a földön. Meg sem mozdult többet: meghalt.

A jó Sári néni, a ki az öreg Magyarinak a felesége halála óta gazdaasszonya volt, lelkendezve szaladt a szénaboglyák felé, a hol Árpád, a tanító urnak egyetlen fia olvasgatta nagy szorgalommal azt a Hollós Mátyás királyról szóló könyvet, a melyet, — mint a VI-ik elemi osztály legkitünőbb tanulója, a mai napon a gróf urtól jutalmul kapott.

— Árpádka! Árpádka! lelkem! Jaj szegény cselédem! jöjjön hamar! Meghalt az édes apja, az én jó gazdám! Megütötte a guta! Jaj! jaj! jaj! . . .

Az Árpád gyerek erre fölugrott, eszeveszetten odaszaladt a tornácra, a hol az édesapja feküdt, megfogta annak elhidegülő kezét és megcsókolta, — elsim totta

ráncoz homlokáról a kósza hajfürtöket és ott is megcsókolta. Azután ott térdelt mellette szótlanul és nézte-nézte könnytelen szemekkel a halottnak jóságos, egyszerű ábrázatát mindaddig, míg a Sári néni kiáltásaira odasiető juhászgazda, meg a kis béres be nem vitték a holttestet a szobába. A derék juhászgazda azután odabent megbeszélte a Sári néniel, hogy az Árpád fiúnak most nem jó lesz itten maradnia, hanem ő majd elviszi magával a pusztára másik szélén lévő lakásba, ott az ő gyermekei között majd csak jobban ellesz a temetés napjáig.

Haza is vezette a juhászgazda Árpádot, de bizony a fiu egy árva szót sem szólt senkihez, hanem csak lehorgasztotta a fejét és úgy bámult mereven maga elé és úgy hallgatta a juhásznő sopánkodásait:

— Én Uram, én Istenem! mi lesz most már ebből a szegény árvából? Senkije a föld hátán! Hej, ha én most a méltóságos gróf helyében lennék, bizony fölvenném a szegénykének ügyét, bizony segítenék rajta! Hej! de mikor a mi méltóságos urunk a milyen gazdag, épen olyan szigorú és fősvény is. Csak gyűjti halomszámra azt a rengeteg kincset. Pedig ugyan kinek gyűjti? Hisz' senki egyebe nincs, mint az a négy esztendő kis lánya. No bizony! hiszen elvenné azt még akármelyik herceg is azért, hogy a szegény tanító ur árvájának juttatott egy pár garast!

Árpádnak a szive elfacsarodott. Szótlanul fölkelt és kiment a verőfényes napra. Ment-ment, a merre épen a lába vitte. Gondolni akart valamit: nem tudott; sirni akart: nem birt.

Sokáig bolyongott öntudatlanul az épületek háta mögött, míg egyszer csak a grófi kastély vasrácsos kertjéhez ért. — Mikor oda bepillantott és meglátta, hogy Ilona grófnő, a méltóságos ur egyetlen, négy éves lánykaja hogy hajtja a kert tőkervényes utjain a játékkarikáját, — mikor látta ezt a szőke fürtös, gyönyörű és boldog gyermeket, a ki olyannak tűnt föl előtte, mint a menynei angyalkák: akkor tudott először arra gondolni, hogy milyen egyedül áll ő a világban, — akkor eredtek meg a könnyei és sirt-sirt hangosan keservesen. . . .

A kis grófleány pedig meghallotta a sirást. — És a mint meghallotta, azonnal eldobta a karikáját, Árpád felé szaladt, de a kerítéstől néhány lépésnyire hirtelen megállott és félénken tekintgetett hátra felé. A kis comtesse — úgy látszik — elveszté a bátorságát, vagy pedig a dadájától félt, de csakhamar mégis erőt vett magán és egészen oda lépven a rácshoz, azt kérdezte Árpádtól:

— Miért sir ön?

— Ah grófnő! — zokogá Árpád — hogyne sirnék, mikor meghalt az édes apám és most senkim sincsen ezen a világon!

tanulmányozza az intézményt. Kiküldött Arad, Szekszárd is tanulmányozókat, mindenütt égető szükségét látják az elviselhetetlen állapotokon való változtatásnak.

Mindezek után önkénytelenül is eszünkbe jut, nem lehetne nálunk is egy ilyen praktikus közös konyhát berendezni? A válasz mindenesetre: nem! Egy konyhán hogyan ehetnénk mi itt magyarok, oláhok és szászok? Mindjárt összedőlne a világ, ugy-e bár?

Pedig sem a megélhetési, sem a cseléd- és lakásviszonyok nem jobbak itt sem, mint akár Becskereken, vagy Temesvárott. Háziasszonyaink napestig panaszkodnak, de hát hiába volna jó, nagyon falusiasak vagyunk mi még ehhez! . . .

H. Gy.

H I R E K.

Szentimrei István távozása.

Egészen hozzá vagyunk szokva, hogy amint egy olyan emberünk van, aki minden tekintetben megállja helyét, elveszik tőlünk. Pedig Fogaras fejlődése, haladása megkívánna, hogy évtizedes munkát fejleszthessen ki egy-egy ilyen férfi, hogy munkájának eredménye maradandó, örök lehessen.

Igy vagyunk most állami főgimnáziumunk közbecsülést nyert igazgatójával: Szentimrei Istvánnal is. Ő teljes ambícióval fogott hozzá a főgimnázium rendbe hozásába és hogy 6 év alatt mit produkált, azt csak az tud-

hatja igazán megbírálni, aki a gimnáziumban élve látta és tudta, hogy mi volt itt akkor mikor ő idejött és mi van most!

Első teendője volt az intézetben rendet, fegyelmet teremteni, hogy a tanulmányi előmenetelt biztosíthassa. Azután igyekezett név és tehetség szerint megismerni az ifjúságot, hogy mindegyik iránt igazságos, — és senki iránt részrehajló ne legyen. Egyedül az érdemet becsülte mindenkinél, méltányolta a tehetséget és csak az előmenetelt, a törekvést és a jó magaviseletet jutalmazta. Majd több ízben rendkívüli általányokat eszközölt ki a miniszteriumtól s így megvetette alapját az intézet minden irányu szakmunkákkal, s a legújabb taneszközökkel való felszerelésének. Főgimnáziummá szervezte az intézetet s ő lett annak első rendes igazgatója, tulajdonképen megalapítója.

Végül az intézet szervezésének befejezése után a tanulmányi színvonal emelésén s mint olyan ember, ki maga is kultiválja a szakművészeteket az ifjúságnak a rajzban, festésben, ének és zenében való fejlesztésén s a tanárstútellettel együtt az iskola jó hírnevének megalapításán fáradozott.

Mégis az iskola, az ifjúság nevelése volt legfőbb gondja, legnagyobb öröme. Mélyen átérezte és hirdette, hogy a középiskolák munkássága szorosan összefügg a haza jólétével. Istenbe vetett hitre, királya iránti hűségre és munkás hazaszeretetre kívánta nevelni a kezére-

bizott ifjúságot, hogy az majdan képes legyen a dicső múlt hagyományaihoz való ragaszkodással bele illeszkedni a modern állami élet követelményeibe.

Működését siker koronázta.

A rend, a fegyelem és a pontosság mintaszerű! Hasonlítsuk csak össze más gimnáziumok értesítőjével a mienket és meglátjuk, hogy az óramulasztások és igazolatlan órák másutt háromszor négyszer annyi összegűek mint mi nálunk! Hát még a fegyelmi vétségek és botrányok, melyek annyi helyen napirenden vannak! Nálunk az ilyesmi ismeretlen! A szülők és tanulók, akik gyakori érintkezésben voltak Szentimreivel, jól tudhatják, hogy nyájas, természetes módora, szelidsége, de azért kellő szigorúsága a legegyszerűbb embert is felbátorította és bajait, panaszait mindig méltányos elintézésben részesítette. Megteremtette a bizalmas kollegiálitást és társadalmi tényezőként is szerepelt mint a kaszinó alelnöke stb.

És most, meg kell válnunk ettől az embertől, aki ilyen eredményeket tudott rövid hat év alatt felmutatni. Jól tudjuk mi, hogy az ő jutalma ez az áthelyezés és hogy eleget küzdött már itt, de mégis fáj őt elveszitenünk, most épen, amikor hosszas sürgetései eredményeképen végre az új főgimnáziumi épület sorsra is dűlőre került. Az ő munkája ez is az ő eszméi, tervei jutottak diadalra az épület beosztásánál, az ő intenciói szerint készült a terv. Évek óta a legnagyobb buzgalommal dolgozott, fáradt rajta és ime, mire a kivi-

A leánykának okos szemeibe könnyek szöktek föl és szepegeve kérdé:

— Hát ha valakinek meghal az édesapja, akkor sirni szoktak?

— Igen.

— Akkor is, ha az édes anyja hal meg?

— Akkor is.

Most már a leánykának is kicsordultak a könnyei:

— Az én édes anyám nem régen halt meg és én akkor nem sirtam . . . hát sírok most! és csakugyan sirni kezdett.

Árpád megijedt, hogy ki fog kapni, a miért Ilona grófkisasszonyt megrikatta. Abban hagyta hát a zokogást és szelíden így szólt a leánykához:

— Önnek nincs oka úgy sirni, mint énnekem, mert önnek van még édes apja, a méltóságos gróf ur, a ki nagyon gazdag, a ki vehet önnek mindent-mindent, a mi csak szép és drága. Igen, ő fog venni Önnek egy kakaslábon forgó várat. Ebben lesz száz ezüst szobácska, száz ezüst szobácskában száz arany ágyacska, száz arany ágyacsokban száz gyémánt tündérke. Gyémánt tündérkék elviszik a jó leányokat rózsáligetbe játszani, ott táncolnak a holdsugáron . . . Ne sirjon hát! mert az ön édes atya olyan gazdag, hogy megtudja venni a kakaslábon forgó várat!

Árpád beszéde alatt Ilonka alább hagyott a sírással s aztán így szólt:

— És ön is fog kapni otthon szép ajándékot, azután majd együtt játszunk.

— Nincs nekem senkim, a ki ajándékot vegyen! Hiszen holnapután már azt sem fogom tudni, hol kapok majd egy harapás kenyeret!

A már félig megvigasztalt grófnő erre ismét sirni kezdett és Árpád megint hozzá akart fogni, hogy megbékítse, mikor lélekszakadva rohan oda a dajka, a ki, — miután Árpádot alaposan összeszidta és megfenyegette, — fölkapta a síró-rívó leánykát és a kastélyba szaladt vele.

Árpád pedig, mint a megriadt nyúl, úgy futott el onnan kedvenc helyére, a szénaboglyák közé, hol elbújt és a sirástól, a fáradságtól és a félelemtől csakhamar elaludt . . .

. . . És álmában ott látta magát az édes apja földomboruló sirja mellett árván, elhagyottan. S im egyszerre csak szőke fűtős leányka közeledik a sirhoz és koszorut teszen az egyszerű fejfára. A bájos gyermek megfogja aztán az ő kezét és vezeti . . . vezeti . . . fényes palotába . . . kakaslábon forgó várhoz . . . és nem is ereszi el őt onnan soha többé . . .

Ugyanekkor gazdag, függönyös ágyacskájában a másik gyermek is a kakaslábon forgó várról álmodott. Azt álmodta, hogy a mint egyszer gyémánt tündérkékkel a rózsáligetben játszadozott, hát csak meglátott ám

odakint egy éhező, árva fiúcskát. És akkor ő behívta ezt a fiúcskát a kakaslábon forgó várba, étellel-itallal jóltartotta, szépen fölöltöztette és aztán mindig együtt játszottak.

Árpád az egész éjszakát a szénaboglyában aludta át. Mikor másnap reggel fölébredt és hazamenvén, belépett a szobába, a jó Sári nénit találta ott egymagában siránkozva. Sári néni a mint meglátta Árpádot, fölugrott, hozzárohant és össze-vissza csókolta.

— Jaj, lelkelem Árpádkám! hol volt? merre járt? Mennyit kerestük! Már azt hittük, hogy világgá bujdosott. Pedig bizony az árvák sorsát megszanja a jó Isten . . . Nézze csak! a méltóságos gróf ur — hogy az Isten is áldja meg! — ezt a szép fekete ruhát küldötte magának, meg ezt a cipőt, meg ezt a kalapot . . . Látja, van szép ruhája, amiben az édes atyját kikísérje a temetőbe. Azután meg azt üzentette a méltóságos ur, hogy ő fogja a tanító urat eltemettetni, meg azt Árpádkám, hogy magáról is gondoskodni fog!

Jöttek aztán a sirató asszonyok, a halott-látók és Árpád hallotta a suttogó megjegyzéseiket:

— Ruhát küldött a fiúnak, pedig mikor a kanászú özvegyen maradt a két neveletlen gyermekével, még csak egy kis kenőcskét sem adott.

— Hogy még el is temetteti!

— Az inas azt mondta, hogy a méltó-

telre került a sor, más ember fog a dolog élére állani, aki bizonyára lelkiismeretesen végzi majd dolgát, de hát más ember, más gondolkozásu, más tervekkel bír, ki tudja hogy lesz majd?

Szentimrei itteni élete a csendesen folydogáló folyaméhoz hasonlított, amely áldást hoz környezetére. Ő nem volt a hatalmaskodás, nagyképűsködés vagy nagyhanguság embere. Csendben, zaj nélkül, de áldásos eredményekben gazdagon végezte munkáját szakadatlanul és utjából — mely mindig az egyenes ut volt — soha le nem tért.

A legőszintébb sajnálkozással búcsúzik tőle Fogarasmegye közönsége. Vallás és nemzetiségi különbség nélkül sajnálja őt minden ember és mi is, mert hiszen ő, az igazság és egyenlőség embere nem tett különbséget az emberek között soha. Érezzük a veszteség nagyságát és csakis az a tudat vigasztal, hogy neki előmenetel, kitüntetés számba megy ez az áthelyezés, mert hiszen a nagyszabeni igazgatóság olyan fontos pozíció, amellyel érdemeket szokot a miniszter jutalmazni.

Búcsúzzunk tehát *Szentimrei István*-tól — szomoruan a magunk érdekét — örvendően az ő érdekét — tekintve. Isten áldja! Adjon erőt, egészséget a kiváló igazgatónak, a közügyek agilis munkásának, hogy áldásos működésével azon az exponált helyen is eredményeket érve el, az elismerés fokozottabb mértékét élvezve, késő agykort érhesse el nyugodtan, boldogan és hogy az ő lénye, az ő egyénisége: a vallásérköcs, a hazafi-

ság, a munka és az emberszeretet eszméje legyen mindenkor az intézet és a tanulóifjúság tevékenységének vezető csillaga, hogy a tanügy terén szerzett érdemeire s alkotásaira vonatkozólag hála szívvvel rebeghesse a késői utókor: „exegit monumentum aere perennius!“

Halmi Gyula.

— **Felhívás.** Polgártársak! Végre teljesült jogos kívánságunk és Bauszner Guidó helyett jelöltünk: Széll József ül a főispáni székhelyben. Bizonyára mindenki örömmel van eltelve, de örömnünknek külsőleg is imponálásul kell megnyilatkoznia. A főispáni installáció alkalmával lobogódiszt öltőn városunk, állítsunk diadalkaput és bandériummal fogadjuk az új főispánt, aki elveink, eszméink és terveink diadalát, megvalósítóját képviseli. Mutassuk meg, hogy tudunk lelkesedni embereinkért és tegyük a lelkes és díszes fogadtatással örökre emlékeztetessé e napot, mely a régi uralom határköve és az új idők jelzője lesz. Elvárjuk minden rendű és rangú polgártársunktól, hogy a fogadtatás díszes és a nagy eseményhez méltó lesz.

— **Eljegyzés.** Hasztia János Cyrill m. áll. vasuti gépész-mérnök eljegyezte Kontesveller József ny. m. kir. adóhátnok bájos leányát: Pepikét. Gratulálunk!

— **Kirendelés.** Csodálkozva olvassuk, hogy a fogarasi állami gimnázium építésének vezetésével a kereskedelmi miniszterium a makói államépítészeti hivatal kir. mérnökét: Gergely Miksát bizta meg. Erre a megbízásra épen semmi szükség nincs, hiszen itt van a mi kiváló mérnökünk: Wenk Ágost, aki az Olthid építésnél is megmutatta szaktudását, lelkiismeretességét és fáradhatatlan buzgóságát. A legnagyobb mértékben meg lennének elégedve az ő felügyeletével e épen ezért érthetetlennek tartjuk az idegen mérnök kirendelését.

ságos ur, meg a grófkisasszony maguk is ott fognak lenni a temetésen!

— Ugyan ki hallott már ilyet! Hiszen mikor a megboldogult Gombos számtartó urat temettük, akkor nemhogy a temetésre eljött volna, hanem odafönt a kastélyban egy hosszuhaju bécsi német zongorajátékával mulattatá magát.

— Azt is mondta az inas, hogy Árpádot a méltóságos ur neveltetni fogja!

— No én csak azt mondom, hogy előbb lesz a Peti bojtárból főispán, mint Árpádból a gróf ur nevelt fia!

Árpád könnyezve hallgatta ezeket a suttogásokat és a mint elgondolkozik, megjelent előtte a gróf ur szikár, magas alakja, — látni vélte összehuzott szemöldeit, ráncos homlokát, melyektől eddig mindenki csak rettegni tudott és aztán úgy tetszik neki, mintha egy szőke fürtű leányka apró kecseskei elsimitánák onnan azokat a riasztó barázdákat . . .

Megtörtént a csoda, a miről Felső- és Alsó-Eszterágon ez előtt még álmodni sem mertek volna: a büszke Eszterágh László gróf négy éves kis lányával együtt jelen volt Magyar Mihálynak, a szegény pusztai tanítónak a temetésén. Sőt még a temetőbe is kikisérték a koporsót; ott a kis Ilona grófnő koszorút helyezett a fejfára.

Azután pedig László gróf odainté ma-

gákok az árván maradt Magyar Árpádot és sokak hallatára azt mondá neki:

— Jöjj föl a kastélyba még ma! ott majd megmondom, mit határoztam felőled.

A temetés után a jó Sári néni iekéféltte Árpád ruhájáról a port, még egyszer kifényesítette a gróftól kapott cipőket és azzal az utasítással bocsátá el utnak a kastély felé:

— Csak aztán illedelmesen kezet csokoljjon ám Árpádka a méltóságos urnak!

Árpád ámult-bámult, mikor a kastélyba érve, az inas ragyogó, fényes szobákon vezetete keresztül. Ő, aki életében még soha sem látott ennyi fényt, ennyi pompát, azt hitte, hogy ennél már a kakaslábon forgó vár se lehet szebb.

Az inas bevezeté a gróf szobájába.

Felső- és alsó-eszterági Eszterágh László gróf ott ült a karosszékeében és a kis leányát a térdén himbálta.

Árpád megállt az ajtóban.

— Jöjj közelebb fiu! — szól most a gróf erős, átható hangon — te ezután a kastélyban fogsz lakni és a nyáron át játszhatól a kis grófnővel, az ősszel pedig majd valami intézetben foglak taníttatni és ha megembereled magadat, hát lehetsz tanító, vagy pap, vagy valami izé. Ellenkező esetben pedig a lovakat fogod pucolni az istállóban. Megértted?

(Folytatjuk.)

— **Egyetemi ifjak táncmulatsága.** A múlt számunkban jeleztük, hogy a Fogarason szünetidőben egyetemi hallgatók folyó hó 18-án megtartják szokásos nyári mulatságukat. Lázás készülődés, óriási igatottság előzi meg a nagy estét. A Páris csendes termét felveri a próbák zaja és a fáradhatatlan rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság a siker jegyében, tomboló jókedv és a legkellomesobb emlékek hátrahagyásával muljon el.

— **Nyugtázás.** A fogarasi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Körének f. hó 4-én a Városligetben megtartott mulatságán felülfizettek: Pauncz Sándor Budapest 2 K, „Unió“ kártyagyár Budapest 2 K, Wotitz Gusztáv Bécs 4 K, ifj. Schwarcz Testvérek Budapest 5 K, Kamner és Jekeliusz Brassó 10 K, Hermann Pollak Söhne Bécs 4 K, Lichtmann Miksa és Tsa Bpest 5 K, Szekovits Pál Bécs 5 K, Berger és Rosenfeld Bécs 4 K, Mahler Leopold Prag 20 K, Swéd patkószeggyár Vágújholly 5 K, Hesshaimer J. L. és A. Brassó 5 K, Hartig Vilmos Kolozsvár 4 K, Poór Ede Orlát 2 K, Rieger Henrik Nagyszabon 10 K, Franck Henrik Fiai Kassa 10 K, Papp Vince Erzsébetváros 10 K, Ruzs A. Orsova 10 K, Georg Schicht Aussig 2 K, Fejér István Sepsiabodok 4 K, Tischler és Tsa Budapest 4 K, Streza Srajan 7 K, Hódiz Gyula 2 K 60 fill., Simon József 60 fill., Fleissig Arnold 2 K, Licht Henrik 2 K, Borsay Ferenc 3 K, Albertffy Sándor 16 K, Krausz Mór 2 K, Neumann Lipót 1 K, Polák N. 1 K, Gönczi N. 1 K, Fried Elek 5 K, Rothschild Lipót 4 K, Goldberger Samu 1 K, Licht Lipót 2 K, Radu Jenő 2 K, Steinburgi Pildner Viktor 2 K, Thierfeld Dávid 3 K, Rosenbaum József 2 K. A felülfizetőknek ezuton fejezi ki hála köszönetét a rendezőség.

— **A szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan- és nevelőintézetét** Budapesten (alapítatott 1853-ban.) E kitünő hirnévnek örvendő intézet, magában foglal 3 osztályu felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangu az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és 4 osztályu polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba felvétetnek. Értesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

— **A nyár réme.** Minden nyár meghozza a szegény nép veszedelmét, az állatbetegségeket. Vármegyénkben legújában a marhavész, a száj- és körömfájás dul és a hatóság rájött, hogy e veszedelmes betegséget a sertések is elkapják. Tapasztalni lehetett továbbá azt is, hogy az állatellátás betiltását kijátszák és kézalatt eladnak állatokat a zárlati idő alatt is. Épen ezért hatóságunk most — nagyon helyesen — a város területén levő sertéseket összeiratja és a marhaleveleket beszedei, hogy így minden visszaélésnek elejét vegye.

— **Értesítés.** „A fogarasi első temetkezési egyesület“ igazgatósága értesíti az egyesület T. tagjait, hogy a f. hó 4-én tartott rendkívüli közgyűlés az egyesület működését korlátozottan felfüggesztette; alapszabályát módosította; ezzel kapcsolatos átmeneti intézkedésekre vonatkozólag határozatokat hozott s egyuttal az egyesületnek maga-magával való leszámolását is elrendelte. Miről azon hozzáadással értesítettnek a tagok, hogy ezen intézkedéseket tartalmazó közgyűlési határozatok s illetve jegyzőkönyvek f. év és hó

19-ig az egyleti jegyzőnél vannak letéteményezve, hol bárki által betekintheők s azok ellen a netalán felebbezni akarók ugyancsak f. hó 19-ig felebbezéssel élhetnek. Az igazgatóság, Borsai Rezső, egyl. igazg. elnök. Györbíró Sándor, egyl. jegyző. Reglán Sándor, egyl. pénztáros.

— **Harcászati céllövészet.** A helyben állomásozó honvéd zászlóalj f. hó 13., 14. és 31-én a galaci határon a „Valea Galacului“ völgyben éles-tölténnyel harcserü céllövészetet fog tartani. Jelzett időben és helyen a közlekedés betiltatott.

— **Járványos betegségek.** A vörheny és ronsoló toroklob betegségek városunkban nagymértékben terjedni kezdtek, mint megakadályozandó a „Járvány bizottság“ megalakult és a szükséges óvintézkedések megtétettek. Jó lesz, ha a szülők nagyobb figyelmet fordítanak gyermekeikre.

— **Az elégedetlen vendéglősök és korcsmárosok.** Értésülésünk szerint a községi előljáróság a korcsmai zárórak pontos betartását szigorúan megköveteli és ellenőrizteti, miből kifolyólag illetékes helyre több korcsmáros lett feljelentve. Ezen szigorú intézkedések a vendéglősök és korcsmárosok körében egész ribilitot okozott s most azon tanakodnak, hogy az e tekintetben fenálló szabályokat miképen lehetne megváltoztatni. A községelőljáróság intézkedését a közegészség és közérkölciség szempontjából mi magunk is nagyon helyeseljük és ezuttal arra kérjük, hogy az e teren tett intézkedéseiből hajszálnyira se térjen el, mert csak is így lehet a megromlott erkölcsöket javulás útjára téríteni.

— **Uj gázgyár.** Czinkotán egy cseppfolyós gázt előállító gyár kezdte meg üzemét, amely a világításra szolgáló kész gázt acélpalackokban szállítja bárhová a fogyasztónak. A cseppfolyós gáz világítása szép, kényelmes, olcsó, veszélytelen és az egészségre ártalmatlan. Hazánkban ez az első gyár, mely cseppfolyós gázt állít elő, a világon pedig a második helyet foglalja el; az első Augsburgban működik a feltalálónál, egy pedig Amerikában és Svédországban most épül. Magános épületek, épületcsoportok, községeknek, vasuti kocsi, állomások részére a legélszerűbb világítási mód. A gyárak, lakatos-bádogos és szerelő műhelyekben pedig forrasztáshoz és hegesztéshoz is fogják használni. Egy acélpalackban, melynek súlya 52 kg., térfogata 25 liter, 10 kg. = 8000 liter gáz van, mely 50.000 liter közséngázzal egyenértékű. Egy ily palack 2—3 hónapra fedezi egy családnak világítási szükségletét.

— **Ötven év.** Nagyszébenből írják, hogy ott e hó elsején vonult nyugalomba ötven évi szolgálat után Dietl Lajos az ottani m. kir. fővámbivatal főnöke. Ez alkalomból a pénzügyi tisztviselők bucsulakomát rendeztek.

— **Összegett gyermek.** Lisszán, Lakatos János három éves kis fia beleesett egy forróvízzel telt medencébe és a súlyos égési sebekbe behalt. Az eljárást, a gondatlan szülők ellen megindították.

— **Plébános-jelöltek.** A nagyszébeni rom. kath. plébániának három jelöltje van: Hohenlohe Egon herceg, aki most Rómában van, hogy doktoratust teyen; gróf Mikos János udvarhelyi esperes és Meisel József segesvári plébános.

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással.

Rézagyak, fürdők, lift, kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

— **A sétatér.** Vajjon mi van a városi kertésszel? Van-e ilyen vagy nincs? Ha nincs, miért nincs mikor kellene lennie? Ha pedig van, hol késik az éjji homályban? A vár körüli sétatér negyedik oldalát végre, hosszas zaklatás után feltöltette a hatóság. Vajjon miért nem ültették még azt be fával? Hiszen ugy is sokáig nő a fa, még ha a tavasszal beültették volna is 5—6 év kellene míg árnyat adna egy keveset. Jó lesz előre gondoskodni, hogy az őszt ne mulasszuk el, hanem egy sor hárs, és egy sor fenyővel ültessük be a negyedik oldalt is.

— **Nyári mulatság.** Vasárnapon, folyó hó 4-én zajlott le a fogarasi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Körének nyári mulatsága a Városligetben. A falragaszok 9 számból álló szórakoztató programot ígértek és ez nagy közönséget vonzott az e célra lampionokkal és fenyőgalyakkal izlésesen feldiszipített Városligetbe. Ruzs János zenekara nyitotta meg a mulatságot a Rákóczi emléke című harci indulóval. A műsor után a fenyőgalyakkal izlésesen feldiszipített szín alatt táncra perdült a fiatalság és derűs jókedvben maradt együtt a kora hajnali órákig. A minden ízében jól sikerült mulatság rendezősége valóban nagy fáradságot fejtett ki a siker érdekében és dicséret illeti e helyen is különösen Kacsinka Juliánt, a rend. bizottság buzgó és fáradhatlan elnökét, Herschdorfer Izidort, a — Kör agilis titkárát, Hirschhorn Frigyeszt, Licht Henriket és a rendezőség minden egyes tagját, kik fáradságot nem ismerve sikeresen oldották meg a rájuk bízott feladatot.

— **Petőfi Sándor emlékezete.** A segesvári Magyar Kaszinó és a Magyar Polgári Kör a közeli községek küldötteinek részvételével augusztus 4-én nagyszabású ünnepet rendeztek a fehéregyházi sikon Petőfi Sándor halálának ötvennyolcadik évfordulója alkalmából. Reggel 9 órakor a segesvári katolikus templomban ünnepi szent mise volt. Héjasfalyán reggel kilencedfél órakor rendeztek ünnepet, amelyen Kovács József héjasfalvi ev. ref. lelkész imádságot, Jakabházy Samu Székelykeresztúr község főbírája pedig emlékbeszédet mondott. Fehéregyházán délelőtt tizenegy órakor volt ünnep a következő programmal: Himnusz, énekelte az alsórákosi E. M. K. E. daloskör; imádság, mondta Balás Imre segesvári evangélikus református lelkész; ünnepi költeményét szavalta Lukács Tihamér; Az én hazám, énekelte a székelykeresztúri daloskör; ünnepi beszédet mondott Pólya Antal dr.; alkalmi költeményét szavalta Pollós István nagyenyedi kollégiumi tanár; Riadó, énekelte az alsórákosi E. M. K. E. daloskör; Petőfi: A nemzethez, szavalta Orbán János; koszorútétel; Szózat, énekelte a székelykeresztúri daloskör. Délben Fehéregyházán lakoma volt. Délután hatodfél órakor a segesvári Petőfi-szobornál rendeztek ünnepet, amelyen Márk Mihály csekefalvi ev. ref. lelkész mondott emlékbeszédet.

— **Felszólalás.** Ujból csak fel kell szólnunk a városligetbe vezető gyaloguton és a liget sétautjain bicikliző ifjak ellen. Jó volna, ha rendőreink ezeket észre vennék és kérlelhetlen megbírságolás végott a főszolgabírónak bejelentenek. Kérjük a rendőrfőnök intézkedését.

— **A hatóság figyelmébe.** Mindig sok bajunk van a rossz illatu gyapju árulókkal.

A hatóság mindig a lehető legalkalmatlanabb helyet jelöli ki számukra. Így most panasz érkezett, hogy a Mexico vendéglő előtt árulják most a gyapjut és az onnét ételt hordó sok népnek — ha csak egy kis szél fuj is — tele szórja eledelét szőrszálakkal. Az ilyen bacillus terjesztő, bűzös árut félreesőbb helyen kell árulni.

— **Az állatorvosok, mint — népoktatók.** Minthogy a ragadós száj- és körömfájás az országban ismét terjeszkedni kezd, a földmivelésügyi kormány a nyavalya továbbterjedésének megállítására a legszigorubb rendszabályokat alkalmazta. Terjedelmes rendeletet megküldött az összes törvényhatóságoknak. A miniszter rendeletében különösen hangsúlyozza, hogy ugy a hatóságok, mint a m. kir. állatorvosok világosítsák fel a közönséget a betegség nagy jelentősége felől, tanítsák ki, miként védekezzenek a betegség ellen.

— **Női kereskedelmi szaktanfolyam.** A brassói polgári leányiskolával kapcsolatban az 1907—8. tanévben női kereskedelmi tanfolyam szerveztetik. A női kereskedelmi tanfolyamba oly leányövendékek és nők vétetnek fel, a kik a polgári vagy felsőbb leányiskola IV-ik osztályát, vagy a felső leányiskola II-ik osztályát legalább elégséges eredménnyel végezték. A tanfolyam egy évig tart. Főigazgatói engedéllyel felvehető továbbá olyan nők is, akik ha nem is végezték az említett iskolákat, de felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzetségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A beírások szeptember hó 1—5 napjáig, délután 2—4 óráig történnek. Előjegyzéseket június 24-től 30-ig lehet eszközölni délelőtt 10—12 óráig. Az előjegyzések díjtalanok. A felvételi vizsgálatok szeptember 6-án lesznek. A tanítás szeptember hó 10-én kezdődik. A felvételi vizsgálat díjtalan. A tanulók 30 korona beíratási díjat és 7 korona tandíjat fizetnek havonként.

— **Kiállítás.** Budapestén ősszel nemzetközi balesetügyi, iparegészségügyi és munkásjóléti kiállítás rendeztetik. Jelentkezhetni folyó évi augusztus hó 15-éig. A kiállítási program a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintheők.

— **Erdélyrészi vásárok augusztus hóban.** 12. Papoc. — 13. Felek (Szebenm.) — 14. Dés, Sarmaság. — 16. Gernyeszeg, Harasztkerék, Kendilóna. — 17. Előpatak, Mócs. — 18. Drág, Viola. — 19. Farkaslaka, Nagyenyed. — 20. Magyar-Győr-Monostor. — 21. Baróth, Csik-Kozmás, Kőszvényes, Küllővár. — 23. Felvinc, Kiskapus, Sárkány. — 24. Nagykapus, Paszmos, Szászsebes. — 25. Korond, Nagyborosnyó, Margonda. — 27. Alsóvist, Hátszeg, Magyar-Fráta. — 22. Beszerce, Kezdő-Szt-Pál, Maros-Illye, Sülelmed, Tövis, Topánfalva. — 29. Nagydísznód. — 30. Zalatna. — 31. Aluna.

— **A porosz—román személyforgalom.** Megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint ismét el akarnak terelni a magyar államvasutakról egy nemzetközi vonalat, amely ugy kereskedelmi, mint ipari szempontokból, talán éppen bennünket és a Brassóiakat érdekel elsősorban. Az őszi vasuti konferencián arról lesz szó, hogy Berlin és Bucarest között új vasuti összeköttetést létesítsenek, mely a mostani 48 orai utat 34 órára szállítaná le. Most a berliniek is Bécs—Budapest—Brassón vagy Tövisen át mennek Bukarestbe, míg az új vonal Csernovitz—Lemberggen át vezetne.

— **A tanítók államségelye.** A nem állami tanítók fizetésének rendezéséről szóló 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában 76.000 miniszteri szám alatt a közeli napokban kiadott Utasítás alapján, a nem

állami tanítók fizetését kiegészítő államsegély már kérelmezhető. Ezen államsegély elnyerése azonban a többek között azon feltételhez is van kötve, hogy a kérvényező iskolaszék igazolja, miszerint a tanító a miniszteri, vagy miniszterileg jóváhagyott tanterv alapján készült és a kir. tanfelügyelőség által látta-mozott tananyagbeosztás és órarend szerint végzi az iskolai munkálkodását. Az így általánosan kötelezővé váló tananyagbeosztásoknak és órarendeknek könnyebb és egyöntetű minta szerint való kiállítására céljából Gyerkes Mihály székhelyüdvárhelyi igazgató-tanító a miniszteri és külön a rom. kath. népiskolai Tantervnek megfelelő szerkezetű bármilyen osztálybeosztás érdekeit kielégítő és az együtt tanítandó osztályok anyagának egy tantárgyból ugyanazon lapon való elrendezésére szolgáló Részletes Tanterv nyomtatvány (sajtó alatt); az osztályonként csoportosított beosztás számára pedig, már miniszterileg is engedélyezett Tananyagbeosztási nyomtatvány füzeteket készített és ad ki. Minthogy ezen órarend úrlappal is ellátott füzetek a tantervben felvett anyag elrendezésnek igen jó segédeszközei és utmutatói, melegen ajánljuk azokat úgy az állami, mint a közs. felekezeti és más jellegű iskoláknál működő tanítók figyelmébe. Megrendelhető bármelyik füzet az egy tanító vezetése alatt álló hat vagy öt együttes osztály számára postadíjjal 2 K, négy oszt. sz. 1.80, három oszt. 1.60, két oszt. 1.40, egy oszt. 1 K előleges beküldése mellett Gyerkes Mihály igazgató-tanítónál Székelyudvarhely.

— A siketnémák budapesti áll. iskolájának igazgatósága. VIII. Mosonyi-ut. 8. A siketnémák budapesti áll. intézetének 1906—7. tanévi értesítője Klis Lajos szerkesztésében 8 nyomtatott ivnyi tartalommal jelent meg. Az értesítőt az intézet céljának és rendeltetésének meghatározása vezeti be, amelyet sorban követnek az intézet épülete, fenntartására, felettes hatóságára és ügyforgalmára, valamint a tanári testület működésére vonatkozó tunivalók. E részből megtudjuk, hogy az 1891-ben létesített ezen 8 évfolyamu intézetben a siketnémák megtanulnak hangosan beszélni s hogy ennek segélyével megtanulják mindazokat a közhasznú ismereteket is, amelyeket az elemi — és polgári iskola nyújt épérezékü tanítványainak. A következő részt a növendékekre vonatkozó statisztikai kimutatások, az érdemsorozatok és segélyezések foglalják le. A lefolyt tanévben 10 osztályba sorozottan 130 növendéke volt az intézetnek, akik közül 68-an eltartási, — 16-on pedig villamos vasúti segélyben részesülnek. A IV. részben az intézeti ünnennepélyek, tanulmányi kirándulások és vizsgálatok leírása foglalják. A következő részben az intézet javára befolyt adományok és hagyományok nyugtáztatnak; a VI. részben pedig az intézet újabb felszerelési tárgyairól ad számot az értesítő. A VII. részből megtudjuk, hogy az intézetben történik a gyógypedagógiai tanárok képzése is. A VIII. rész főképen a siketnémák gyakorlati irányu továbbképzésére vonatkozó törekvések eredményeiről számol el. Megtudjuk e részből, hogy az oktatásban részesült siketnémák legnagyobb része a közmüipari pályákon érvényesül, de közülök a tehetségesebbek az állami kertészeti tanintézetben és az iparművészeti iskolában folytatják tanulmányaikat. A siketnéma nők részére ipariskolai jellegű foglalkoztató műhelyek állanak fenn az intézetben, amelyek-

ben fehérnemű- és női ruhavarrással, gépkötéssel és műhímzéssel önálló kenyérkeresethez jutnak ama oktatásrészesült siketnéma nők, akikről hozzátartozóik egyébként nem tudnak gondoskodni. Ez a rész közli a felvételi szabályzatot s a felvétel körül követendő eljárást is, mely szerint az intézet nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül minden 7—10 éves koru siketnéma gyermek díjtalanul felvétetik és a szegénysorsuak eltartási segélyben is részesülnek. A siketnéma gyermekek szülői számára megirt tanácsok és a jövő tanévi beiratásokra vonatkozó tájékoztató zárja be a gazdag tartalmu értesítőt, amelyet az érdeklődőknek díjtalanul küld meg az intézet Budapesten, VIII. Mosonyi-u. 8. sz. alatt székelő igazgatóság.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkell-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőrárak stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra	K 3.—
System Roskopf patent óra	K 4.—
Svájci ered. syst. f. kopf pat.	K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf” nikkell remontoir	K 7.—
Ezüst rem. óra „Gloria” művel	K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel	K 12.50
Ébresztőóra K 2.90 Konyhaóra K 3.—	
Schwarzwaldi óra K 2.80 Kukóra	K 8.50

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Nincsen kockázat! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza! Első órágyár Brűx.

KONRAD JÁNOS,
cs. és kir. udvari szállító
Brűx 1422. szám. (Csehország.)

Nyilttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem-vállal felelősséget a Szerk.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint — 25 év óta fennálló — hirdetési irodámat f. év augusztus 1-én Budapest, VII., Károly-körút 13. I. em. helyeztem át. — Kitünő tisztelettel Eckstein (Elek) Bernát hirdetési irodája Budapest, VII., Károly-körút 13. I. em. Telefon 36-24.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Érdeklődő, Fogaras. Igen, határozottan igaza van, dehát ki tehet ellene? Az igazság régi dolog — lassu lábon jár, várjon hát sorára.

Kertész, Szamosujvár. Semmit sem tudunk róla? Nálunk nincs arra szükség, ha csak majd az új éra alatt másként nem lesz.

Tudósító, Torosvár. De régen nem történt ott semmi? Vagy Ön is nyaral? Boldog ember! Üdvözlét.

Kóhalom, S. K. Jó lenne bizony, de az nem igen valószínű. Forduljon egyenesen az illető hatósághoz.

Szinpártoló, Fogaras. No ön igazán ritkaságszámba megy! Fogaras és szinpártolás

legalább is Makó—Jeruzsálem! Ki gondol ebben a kánikulában színházra? Várjon őszig! Fehér társulata most Előpatakon játssza a legújabb darabokat.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Uri lakások.

A Ferencz József főtér I. és 16. házsám alatt Fogarason mindegyik lakás több kényelmes lakszobából konyha és mellék helyiségekből áll. —

Folyó évi október elsőtől kiadó.

Tudakozódhatni:

THIERFELD LIPÓT
tulajdonosnál.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Szám 48729—907.

Versenytagyalási hirdetés.

A héviz-sárkány-törösvári állami közutnak Fogaraszvármegye területére eső 75—76 klm. szakaszán Alsómoocs község belterületén ujjáépítendő 200 számú Moecspatak hid a) alépitményi és ezzel kapcsolatos egyéb munkáinak

b) vasfelszerkezeti munkáinak biztosítása céljából zárt ajánlati versenytagyalást hirdetek.

A 28.185 korona 05 fillér költségösszeggel engedélyezett alépitményi és kapcsolatos munkákra vonatkozó versenytagyalás 1907. évi augusztus hó 16-án déli 12 órakor a fogarasi m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében fog megtartatni; ugyanoda nyujtandók be a szabályszerű zárt ajánlatok is. A versenytagyalás alapjául szolgáló műszaki művelet ugyancsak a fogarasi m. kir. államépitészeti hivatalnál tekinthető meg.

A vasfelszerkezetre vonatkozó versenytagyalás szintén 1907. év augusztus 16-án déli 12 órakor fog a vezetésem alatt álló miniszterium I. C, szakosztályában (II. ker. Albrecht ut 1. szám) megtartatni.

A szabályszerű zárt ajánlatok, a vaszerkezet fizethető legnagyobb súlyának s minden 100 kilogramm után igényelt egységárnak megjelölése mellett. A vaszerkezet általános elrendezését hosszmeret- és keresztmetszetben feltüntető vázlatrajzzal együtt a fentemlített időpontig, a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójához (ker. Lánchíd-utca 1. sz. I. emelet) nyujtandók be. Ezen versenytagyalás alapjául szolgáló szerződésminta, valamint az általános és részletes feltételek a vezetésem alatt álló miniszterium I. C/1. ügyosztályában (II. ker. Albrecht-ut 1. sz. földszint), a rendszer hivatalos órák alatt, naponta megtekinthetők s ugyanott a hid általános elrendezését feltüntető vázlatrajz is megszerezhető.

Ugy az alépitményre, mint a vasfelszerkezetre vonatkozó ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban történt befizetését igazoló állampénztári (adóhivatali) nyugta eredetiben csatolandó,

Elkészve érkező vagy nem szabályszerű ajánlatokat nem veszek figyelembe.

Budapest, 1907. évi július hó.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

NINCS GÉPEZET!

CSEPPFOLYÓS GÁZ

Palackban készen szállítjuk

Legszébb világitás!

Bárhol alkalmazható!

VESZÉLYTELEN.

Kezelést nem igényel!

Díjtalan felvilágosítást ad:

Cseppfolyós gázgyár
Czinkota (Budapest).

Csemegeszlő,

csakis elsőrendű nemes fajok, postakosaranként 2.80 kor., 100 kg. vételnél 40 kor. Csemege alma és körte postakosaranként 2.40 kor. 100 kg. 24 koronától feljebb. Görög és sárga dinnye 100 kg. 10 kor. turkesztán és ananász 32 kor., postakosaranként 2.40 kor. Vasuti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít:

SZABÓ 195.

gyümölcskivitele CSONGRÁD.

**Törekvő emberek
figyelmébe!**

T. Szűcs Mihály és Tsa

cég Nagyváradon, fűzes fatelep 3. sz. alatt

ajánlja új alakú és igen célszerű törvényesen védett

**saját rendszerű hornyolt
cement tetőcserép kézi gépeit,**

cement és homok keverékből előállítandó igen szilárd tetőcserép gyártására, mely által homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés befektetéssel **NAGY JÖVEDELMEZT BIZTOSÍTÓ ÜZLET LÉTESÍTHETŐ.** — Nagyobb mennyiségű üzleti gyártáshoz gépeinkkel társul is elmegyünk.

Építések és uradalmak saját használatra is gazdaságosan gyártathatók, mivel a gépek hordozhatóak és bárhon felállíthatók, az üzlet bekezdésére legalkalmasabb az őszi idő.

Kérjük mielőbb érdeklődni bővebb értesítést személyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni: sziveskedjék, hol a gyártás módja a kész cserép és az azzal eszközölt tetőfedés is megtekinthető.

Van szerencsém a n. é. amatőr-fényképész közönség b. figyelmét felhívni az újonnan berendezett

**• fényképészeti •
CIKKEKKEL**

dusan felszerelt nagy raktáramra, hol mindennemű kelléket

**a legjobb minőségben
és a legolcsóbb árak**

mellett lehet beszerezni.

Szives pártfogását kérve, maradok

— kiváló tisztelettel —

Thierfeld Dávid.

Egy 2-3 középosztályt
végzett fiu

tanulónak

FELVÉTELEK

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésébe.

Egy 2-3 középosztályt
végzett fiu

tanulónak

FELVÉTELEK

THIERFELD DÁVID könyvnyomdájába.

Száraz bükk-tüzifa.

Addig, míg a készlet tart augusztus hótól kezdve két hónapon át Grid községből szállítva ölenként 28 koronával, míg ellenben Strezakercisoráról egy tiz tonnás vasuti kocsi rakomány, mely 5 $\frac{1}{2}$ —6 öl jóminőségű száraz bükkfát tartalmaz, 146 koronával készpénzfizetés mellett házhoz szállítva kapható.

Ezen idő eltelte után a vételár nagyobb lesz.

Ugyanezen tűzifa kapható helyi raktáromon ölenként 28 koronával, félölenként és kevesebb mennyiségben is (Czinege Imre ur telepén, vasut-utca).

Megrendelések eszközölhetők vagy e lap szerkesztősége útján, vagy pedig Neumann Izsák ur kereskedésében (Farason, Hid-utca).

Barbat G. János,

Felsőucsán.

THIERFELD DÁVID

könyvnyomda, könyv-, papir-, zeneműkereskedés, nyomtatványraktár
FOGARASON.

Ajánlja ügyvédi, bírósági és közigazgatási nyomtatvány raktárát.

Oly nyomtatvány, mely raktáron nincs, a legrövidebb idő alatt szállítatik. — Továbbá:

névjegyek, címkártyák, eljegyzési és

esküvői értesítők, meghívók, magán

és üzleti levélpapírok, levélborítékok,

számlák, fakturák, memorandumok,

étlapok, körlevelek, gyászlapok, fal-

ragaszok s mindenféle nyomtatványt.

Izléses kiállítás! Olcsó árak!

Gyors szállítás!

Mindennemű író- és levélpapírok a legjutányosabb gyári árakon.

A fumei és péterfalvi papirgyárak raktára.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

== Brassóban. ==

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.